

BÖLCSÉSZ|feszt 2.

Programfüzet

2019

május 7. kedd

Konferenciaterem (földszint)

10:00 MEGNYITÓ (prof. dr. Gyenge Zoltán, az SZTE BTK dékánja)

A KAR ÚJ DOKTORAINAK TUDOMÁNYOS ELŐADÁSAI (elnököl: prof. dr. Pál József, a TDT elnöke)

10:10 Aradi Csenge: A kognitív metafora diskurzusteremtő szerepe a janzenista hatású francia morálfilozófiai prózában

Előadásomban összefoglalom 2018 szeptemberében megvédett doktori értekezésem elméleti alapjait, téziseit és legfontosabb következtetéseit. Interdiszciplináris természetéből adódóan a kognitív metaforaelmélet alkalmasnak bizonyul az összetett kultúratudományi kérdések feltárására, különös tekintettel a makroszintű gondolkodási tendenciákra és azok bonyolult belső viszonyrendszerére. Kutatásomban Blaise Pascal és François de La Rochefoucauld emberi természetről és Istenről való írásain keresztül vizsgáltam az önmegismerés, a tudás és a létezés nagy láncának metaforáit, valamint az azok relációból kiolvasható metaforarendszereket. Összhangban a metaforaelmélet módszertani kívánalmaival, munkámban kiemelt hangsúlyt kapott a metaforák kontextualizációja és diakrón szemléletben történő elemzése, az eredményeknek a releváns eszmetörténeti, vallási és filozófiai perspektívából való interpretációja.

10:30 Dancs Katinka: Általános iskolások nemzeti identitásának vizsgálata

A Nemzeti alaptanterv a fejlesztési célok között említi a nemzeti öntudat és hazafias nevelés megvalósítását, a tanulók nemzeti identitásának fejlesztését. A tantervi célkitűzések ellenére kevés információval rendelkezünk arról, milyen jellemzői vannak a tanulók nemzeti identitásának, nem ismerjük az iskolai munka hatását az azonosság-tudat fejlődésére.

Kutatásunkban ezért azt a célt tűztük ki, hogy meghatározzuk, miként értelmezhetjük a nemzeti identitást általános iskolások körében, milyen elemeit különböztethetjük meg a nemzeti identitásnak és a tanulók életkora szempontjából releváns elemeknek milyen jellemzői vannak. Saját fejlesztésű tesztekkel vizsgáltuk a tanulók ismereteit, képzetét, valamint a nemzetközi kutatásokból adaptált eszközökkel térképeztük fel a tanulók affektív és kognitív jellemzőit.

Szakirodalmi szintézisünk segítségével rámutattunk, hogy a nemzeti identitás az én-rendszer egy összetett konstruktuma, amely kognitív, affektív és viselkedéses összetevőket is tartalmaz. A kognitív elemek közé tartoznak a nemzeti szimbólumokkal kapcsolatos ismeretek, valamint a különböző nemzetekkel kapcsolatos sztereotípiák is. Az affektív elemek közé sorolható a nemzeti identitás szubjektív fontossága, valamint a különböző nemzeti attitűdök (pl. büszkeség érzése). Kutatásunkban ezeket az elemeket vizsgáltuk. Eredményeink szerint a tanulók nemzeti szimbólumokkal kapcsolatos ismereteiben gyarapodás mutatható ki 1-6. évfolyamon. A tanulók

egyre több tudással rendelkeznek a jeles történelmi személyekkel, eseményekkel, magyar tájakkal és kulturális alkotásokkal kapcsolatban. A tanulók nemzeti identitásának fontossága növekedést mutat az iskolakezdést követően, azonban 5. évfolyamot követően enyhe csökkenés figyelhető meg. Vizsgáltuk az ismeretek és az attitűdök közötti összefüggést is, azaz, hogy a tanulók tudásszintje és pozitívabb attitűdjei együttjárás mutatnak-e. Eredményeink szerint az 1-2. évfolyamot leszámítva alacsony mértékű együttjárást tapasztalható. A tanulók saját és más nemzetekkel kapcsolatos sztereotípiáival kapcsolatban azt találtuk, hogy 5. és 7. évfolyamon a tanulók bizonyos vélekedései (pl. saját nemzetükkel és a románokkal kapcsolatban) kedvezőtlenebbekké váltak, míg más esetekben nem találtunk különbségeket (pl. amerikaiak és lengyelek megítélése).

Eredményeink hozzájárulnak ahhoz, hogy megismerjük a tanulók nemzeti identitásának jellemzőit, a nemzeti identitás fejlődését. Emellett a kutatás eredményei hozzájárulnak a témában folytatott kutatások és az esetleges fejlesztő programok megalapozásához.

10:50

Fűz Nóra: Az iskolán kívüli tanulás (out-of-school learning) tanulói teljesítményekre gyakorolt hatásának vizsgálata

Az iskolán kívüli tanulás (out-of-school learning) és oktatás (education outside the classroom) hazánkban egy kevésbé ismert és kutatott terület. Számos más országban (pl. skandináv államok, Egyesült Királyság, Új-Zéland, Kanada stb.) azonban azt tapasztaljuk, hogy a tantermen kívüli tanulási formára egyre nagyobb kutatói figyelem irányul, és a közoktatási gyakorlatban is mind szélesebb körben terjed. A fokozódó érdeklődés oka az, hogy az iskolán kívüli nem formális tanulási színterek (pl. gyűjteményes kertek, múzeumok, laboratóriumok, könyvtárak, bemutatóhelyek) számos ponton segíthetik a napjainkban sok nehézséggel és problémával küzdő formális oktatást. A tanteremhez képest új, információ- és ingergazdag környezetük révén képesek felkelteni és fenntartani a tanulók érdeklődését és tanulási motivációját, miközben az élményekre épülő, tapasztalati tanulás által a kognitív ismeretszerzés mélyebbé, tartósabbá válik. Ahhoz, hogy a pedagógusok megfelelően élni tudjanak az iskolán kívüli tanulási színterek adta lehetőségekkel, és a tanulási folyamat eredményességét optimalizálják, szükség van a valid empirikus kutatásokra. Nyolc szegedi, iskolán kívül megvalósuló, tanulási célzatú foglalkozást nyomon követő kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy milyen kimutatható hatással bírnak az iskolán kívüli tanórák a résztvevő 2-7. évfolyamos tanulók (Nteljes=188) kognitív és nem kognitív tanulási folyamataira, teljesítményére. A papíralapú, kvalitatív és kvantitatív adatfelvételt követő statisztikai elemzések eredményei igazolták, hogy a tanteremtől eltérő, sok esetben látványos és ingergazdag környezet stimulálólágg hat a tanulókra, akik a szociális élmények és autentikus tapasztalás mellett hasznos és tartós ismeretekkel is gazdagodtak a foglalkozások által. A kutatás legfőbb konklúziója, hogy még az egyszeri, egy-két órás iskolán kívüli tanórák hatására is szignifikáns növekedés tapasztalható a tanulók kognitív teljesítményében, akik a tantermi tanulással szemben igen pozitívak, nyitottak az iskolán kívüli tanulási forma felé.

11:10

Palatinus Zsolt: Hol lakozik az elme? Mozgáskövetéses vizsgálatok kognitív vonatkozásai

A fiziológiai mérőeszközök terjedése, mérési tartományok és analitikus eljárások fejlődése új megvilágításba helyezi a mentális folyamatok kutatását. Eddig nem tapasztalt összefüggésekre bukkanunk. A szemmozgás, fejmozgás, testtartás árulkodik arról, hogy megértettünk-e valamit, rájöttünk-e egy probléma megoldására, felismertünk-e egy arcot, tetszik-e, amit hallgatunk, éppen odafigyelünk-e valamire, vagy sem. Ezek az új információk egy egész sor elméleti és gyakorlati kérdés újragondolására készítetnek. Előadásomban igyekszem képet nyújtani az elmebeli és a testi folyamatok a korábban gondoltnál sokkal szorosabb és sokrétűbb kapcsolatáról. Érintem azokat a tudományos, filozófiai, gazdasági és morális kérdéseket, amelyeket ezek a módszerek óhatatlanul felvetnek. Végül, de nem utolsó sorban beszámolok az előadásom témájához kapcsolódó és az SZTE-BTK Pszichológiai Intézetében zajló tanulmányokról.

11:30

Pásztor-Kovács Anita: Kollaboratív képességeket vizsgáló önértékelő kérdőív fejlesztése

Az elmúlt öt évben több kutatás indult abból a célból, hogy a 21. században egyre nagyobb értéket képviselő kollaboratív problémamegoldó képesség egyénszintű vizsgálatára hatékony mérőeszközt fejlesszen (OECD, 2017; Hao et al., 2017), a felmerülő kutatómódszertani problémák ugyanakkor számos további alapkutatás szükségességére hívták fel a figyelmet (Pásztor-Kovács et al., 2018). Nem volt például olyan empirikus vizsgálat, amely bármely a képességet leíró elméleti modell struktúráját igazolta volna. Jelen kutatás célja (1) egy olyan, a kollaboratív problémamegoldó képességet leíró elméleti modellek egyikére épülő mérőeszköz kialakítása, amely egyéni szintű visszacsatolást nyújt a tanulók kollaboratív képességeiről; (2) a képességet leíró modellek egyikének validálása.

A kérdőívet az Assessment & Teaching of 21st Century Skills (ACT21S) projekt teoretikus modelljének kollaboratív komponensére építettük, amely három fő képességgel (részvétel, nézőpontátvétel, szociális szabályozás), ezen belül kilenc részképességgel írja le a komponenst (Griffin & Care, 2015). Minden részképesség vizsgálatára négy darab, összesen 36 tételt fejlesztettünk. A tanulók ötfokú skála segítségével értékelhették, hogy az adott állítások mennyire jellemzőek rájuk. A kérdőív működését nyolcadik évfolyamos tanulók körében (N=871) teszteltük egy online nagymintás adatfelvétel keretein belül az eDia rendszeren keresztül (Molnár & Csapó, 2019).

Megerősítő faktoranalízist alkalmaztunk annak ellenőrzésére, hogy az elméleti modell kimutatható-e változókészletünk mögött. A kilencdimenziós modell illeszkedése nem volt megfelelő. A háromdimenziós modellel összefüggésben egy olyan 17 tételű skálát alakítottunk ki, amely már megfelelő illeszkedést mutatott ($\chi^2=386,06$; $df=116$; $p<0,01$; CFI=0,918; TLI=0,904; RMSEA=0,052), továbbá kellően magas reliabilitás mutatóval rendelkezett (Cro-

nbach- $\alpha=0,91$). Az alskálák magasan korrelálnak a teljes skála tétéleivel ($r=0,84-0,92$). A 17 tétéles változókészletet az egydimenziós modellel összefüggésben is megvizsgáltuk, az illeszkedésmutatók ($\chi^2=469,86$; $df=119$; $p<0,01$; $CFI=0,894$; $TLI=0,879$; $RMSEA=0,058$) szignifikánsan alacsonyabb értékeket mutattak ($\chi^2=97,218$; $df=3$; $p<0,01$).

A kérdőív kellő megbízhatósággal ad becslést a diákok kollaboratív képességeinek fejlettségéről. A megerősítő faktorelemzés részben igazolta a mérőeszköz alapját képező elméleti modellt. Ahárom fő képesség egyértelműen kimutatható volt a kollaboratív komponens mögött, a részképességek azonban csak egy-egy tétel szintjén jelentek meg a 17 tétéles rövidített skálában, faktor szintjén nem. Bár a háromdimenziós modell jobban illeszkedett az adatokhoz, az alskálák és a teljes skála szoros együttjárását tekintve további vizsgálatoknak érdemes alávetni azt a kérdést, hogy a konstruktumot egy- vagy többdimenziósként kell-e kezelnünk.

11:50

Szabó Martina Katalin: Negatív emotív elemek vizsgálata számítógépes nyelvészeti módszerekkel

Doktori értekezésemben a számítógépes értékeléselemzés, másképpen szentimentelemzés egy kardinálisnak tekinthető problémáját, a szentimentérték módosulásának a jelenségét tárgyalom részletesen. A szentimentelemzés a számítógépes nyelvészet, azon belül a tartalomelemzés egy részterülete. Arra irányul, hogy a digitalizált szövegek tartalmából kivonatolja és feldolgozza azokat az információkat, amelyek (pozitív vagy negatív) értékelést fejeznek ki valamely célpont (angolul: target) viszonylatában.

A feladat számos komoly elméleti és alkalmazott nyelvészeti kihívást rejt magában, amelyeket azonban csupán csekély számú dolgozat igyekszik behatóbban, elméleti megfontolások mellett tárgyalni. Az egyik fontos alkalmazásszintű probléma a szentimentérték módosulása, amely különösen a szótáralapú szentimentelemzés szempontjából bír kimagasló jelentőséggel. Értékmódosulás esetén ugyanis egy adott elemnek a szótárban rögzíthető értéke eltér attól az értéktől, amelyet az adott elemet magában foglaló teljes megnyilatkozás hordoz.

A disszertációban az értékmódosulás problémakörén belül két különösen figyelemre méltó, mégis ritkán tárgyalt sajátsággal, az általam értékvesztésnek és értékváltásnak nevezett módosulási típusokkal foglalkozom a legbehatóbban. Értékvesztőként utalok azokra az elemekre, amelyek negatív szemantikai tartalommal rendelkeznek ugyan, azonban fokozó funkcióban képesek azt részben vagy egészben elveszíteni (pl. rohadt jó), értékváltóként pedig azokra, amelyek negatív tartalmuk ellenére bizonyos esetekben, szentimentkifejezés funkciójában pozitív értékelést vagy meglepődést is kifejezhetnek (pl. durva buli).

A két jelenség mind elméleti, mind alkalmazott nyelvészeti, különösen nyelvtechnológiai szempontból figyelemre méltó. Az értékváltás és értékvesztés jelenségeinek kimerítő elméleti nyelvészeti leírása még nem történt meg, hatékony nyelvtechnológiai kezelésük pedig

nem megoldott. Ezekre az elemekre ugyanis a szótáralapú automatikus értékeléselemzés - a lexikai szintű szentimentértékük miatt - téves elemzési eredményt ad.

Az előadásban bemutatom mindazokat az elemzési módszereket és eszközöket, amelyeket a doktori kutatómunka során alkalmaztam, valamint kitérek arra is, hogy a védés óta milyen újabb vizsgálatokat kezdtem meg a témában.

A KAR ÚJONNAN HABILITÁLT KUTATÓINAK, OKTATÓINAK TUDOMÁNYOS ELŐADÁSAI

(elnököl: prof. dr. Kocsis Mihály, a habilitációs bizottság elnöke)

12:40

Berta Tibor: A klitikus névmások pozíciója az ibériai újlatin nyelvekben

Az előadás célja a klitikus névmások és a mondat szerkezet közötti kapcsolat bemutatása a három reprezentatív ibériai újlatin nyelv (a spanyol, a katalán és a portugál) mai és középkori változataiban. Különös figyelmet szentelünk a vizsgált hangsúlytalan elemek preverbális és poszterverbális pozíciójában mutatkozó váltakozásnak. Előbb a mai ibériai nyelvekben vetjük össze a klitikus névmások szintaktikai viselkedését, majd régi spanyol, portugál és katalán szövegekből származó példaanyag felhasználásával bemutatjuk a középkori helyzetet. A két eltérő korszak szinkrón állapotának összevetése alapján megállapítjuk a vizsgált elemek pozícióját meghatározó szabályok történeti változásait, és levonjuk a mai nyelvállapot kialakulására vonatkozó következtetéseinket.

13:00

Bibok Károly: Szüksége van-e a szemantikának a lexikai pragmatikára?

Az előadás betekintést nyújt a szójelentés vizsgálatának egy olyan lexikai pragmatikai megközelítésébe, amely alulspecifikált reprezentációkat tételez fel, és különböző elméletekből származó interpretációs mechanizmusokat ötvöz, hogy a legmesszebbmenőkig kihasználja azok előnyeit a lexikai jelentés, a kontextusok, valamint a kontextusuktól elszakadt és ilyen módon kontextusfüggetlenné vált és a lexikonba esetlegesen beépülő enciklopédikus információk kölcsönhatásának területén. Ezen elsődleges célkitűzéssel párhuzamosan a széles értelemben vett grammatika lexikonon kívüli részrendszereinek a pragmatikával való interakciója is megmutatható.

13:20

**Glässer Norbert: Izraelita királytisztelet rétegei és valóságpercepciói
Ferenc József példáján**

A rendi világ zsidó önértelmezését és helyi hatalomhoz való viszonyát a judaizmus alaptörténeteiből érthetjük meg, amelyek középpontjában a szétszóratásról szóló értelmezések álltak. Az uralkodó és a hatalom Isten által legitimált hatalom volt. A koronás fő az Örökkévaló dicsőségének halvány evilági visszatükröződéseként, az Örökkévaló pedig népe sorsának aktív alakítójaként jelent meg a 19. század végétől formálódó magyar izraelita szimbolikus politikában

is. A judaizmus vallási hagyománya szerint a koronás fő a társadalom rendjének és a zsidóság biztonságának letéteményese a 20. századig hatóan. A 19. század a zsidó vallási közösségek átalakulásának kora. Európa-szerte ekkor bomlanak fel a premodern, differenciálatlan, testületi-politikai jogokon és kötelezettségeken alapuló önszabályozó közösségek. A 19. század második felének magyarországi zsidóságánál így egyszerre jelentek meg a judaizmusnak a rendi hagyományokhoz kapcsolódó rítusai és a modern nemzeti szimbolikus politika érvelési módjai

13:40

Sávai-Matuska Ágnes: A színházellenesség formái a Tudor korban

Milyen volt Shakespeare előtt az angol dráma, és miért érdemes vele foglalkozni? Mit tud egy mai olvasó kezdeni azokkal az előadásra szánt színházi szövegekkel, amelyek értelmezéséhez szükséges a korabeli kontextus ismerete, a rendelkezésre álló dokumentumok azonban gyakran hiányosak? Az előadás vázolja, miért speciális a Tudor-kor helyzete a színház és a színházellenesség történetében, és néhány korai dráma példáján keresztül kívánja bemutatni, hogyan teszi izgalmassá a játékhagyományok keveredése, a sajátos önreflexív humor és egyfajta „beépített játékellemesség” a különböző műfajú és háttérű darabokat.

Folyosógaléria és Radnóti Kávézó

BEMUTATKOZIK A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI TORNYAI JÁNOS MÚZEUM

A hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum 1905-ben alakult meg. Kezdetben néprajzi múzeum volt, később kiegészült régészeti, képzőművészeti és helytörténeti gyűjteménnyel. Napjainkban közel 50.000 műtárgy között folyik a muzeológiai kutatómunka. A közgyűjtemény főépületének állandó kiállításai a neolitikum világát, a város Árpád-kortól a 19. századig tartó történetét, valamint a Látványraktárban a múzeum teljes gyűjtőkörét felölelő négy nagy szakterület – régészet, néprajz, helytörténet és képzőművészet – muzeális tárgyait mutatják be.

A gazdag vásárhelyi képzőművészeti hagyomány állandó és időszakos kiállítási épülete az Alföldi Galéria, melynek állandó kiállítása az alföldi művészet kibontakozásától a hódmezővásárhelyi képzőművészet legújabb történetéig kalauzolja a látogatókat. A Galéria földszintjén tíz, időszaki kiállításoknak helyet adó terem található, melyekben 1954 óta a legfontosabb művészeti esemény a Vásárhelyi Őszi Tárlat.

A 2006-ban létrehozott helytörténeti kiállítóhely, Magyarország első Emlékpontja állandó kiállítás keretében, a legkorszerűbb kiállítási technológiákkal és múzeumpedagógiai lehetőségekkel élve teszi tapinthatóvá és mindenki számára is felfoghatóvá azokat a történelmi folyamatokat, amelyek Hódmezővásárhelyt és lakóit érték 1945 és 1990 között.

14:00

A „Nagy Sömmi” című pályázat díjkiosztója és a BTK folyosógaléria kiállításának megnyitója

A „Nagy Sömmi” pályázat a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum és a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának közös pályázata, mely a közgyűjtemény 150 éve született névadójának, Tornyai János festőművésznek állít emléket. A pályázat címe is Tornyaitól származik, aki az általa „nagy sömmi”-nek nevezett alföldi tájat az ott élők létének pusztaságával azonosította. A pályázat műfaji, tartalmi és formai megkötöttségek nélkül fogad szabad interpretációjú pályaműveket, továbbá lehetőséget biztosít Hódmezővásárhely mindennapjainak kamerán keresztül való bemutatására, a város hangulatát idéző fotók vagy filmek formájában. A pályázatra érkező képzőművészeti és fotografiai anyagból válogatva kiállítás nyílik a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának folyosógalériájában. Ezen az eseményen kerül sor a pályázat eredményeinek ismertetésére.

A pályázati eredményeket ismerteti és a tárlatot bemutatja:

Dr. Miklós Péter múzeumigazgató (Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely)

14:30

A tündérmeséktől a marxizmusig: a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ kiadványainak bemutatója

A Radnóti kávézóban az érdeklődők a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ azon kiadványait ismerhetik meg, amelyek szerzői a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának oktatói. Az esemény címében rejlő „tündérmesék” szó Endre Béla Szegeden született, de alkotói periódusának nagy részét Hódmezővásárhelyen töltött művész gazdag koloritú csendéleteire utal. A 2018-ban megjelent, közel 300 oldalas *Endre Béla* című művészeti kiadvány szerzője dr. Nátyi Róbert. A „marxizmus” dr. Bencsik Péter történész monográfiájára vonatkozik, mely szintén 2018-ban jelent meg az Emlékpont könyvek sorozat részeként, *Hódmezővásárhely politikai élete 1944-1950 között* címmel – levéltári forrásokra és korabeli politikai sajtóanyagokra támaszkodva.

Közreműködik:

dr. Miklós Péter, a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ igazgatója

dr. Nátyi Róbert főiskolai docens, művészettörténész

dr. Bencsik Péter egyetemi adjunktus, történész

Auditorium Maximum (II. emelet)

AUDMAX ESTÉK: A SEHOL

16:00

Bodor Ádám Kossuth-díjas íróval dr. Bencsik Orsolya beszélget

Bodor Ádám (1936) erdélyi magyar író, 1982-ben települt át Magyarországra. A Magvető Könyvkiadó egykori felelős szerkesztője. Kisepikai műveivel egészen egyedülállót alkotott a magyar irodalomban. *Az érsek látogatása* c. regényéből Kamondi Zoltán készített *Dolina* címen filmet. Főbb díjai: a Román Írószövetség Próza Díja, Kritikusok Díja, József Attila-díj, Déry Tibor-jutalom, Krúdy Gyula-díj, Kortárs-nívódíj, Márai Sándor-díj, a Magyar Köztársaság Babérkoszorúja, Kossuth-díj, Artisjus Irodalmi Nagydíj, Babits Mihály Alkotói Emlékdíj, Prima Primissima-díj.

„Bodor Ádám talán nem is regényeket és novellákat ír, hanem történeteket, amelyek időnként, mint a sebes patakok, széles medrű folyóvá állnak össze, máskor pedig a deltatorkolathoz hasonlóan apróbb szigetek, mederrészek, rejtélyes alakzatok alakulnak ki a folyam körül. A *Sehol* hét elbeszélése, abszurd balladája ilyen delta-történetek füzére. Újabb variációk végnapokra.

Hol van ez a Sehol? Valahol a közvetett közelünkben, a vaktérképek szélén, kollektív tudattalanunk mélyén. A Dvug folyó mocsaras partján, a pitvarszki réten, a Hlinka-tetőn, a maglaviti fegyházban vagy éppen a földrajzi valóságban is létező máramarosi Leordinán. Merthogy a többi hely is létezik: megismerjük természeti sajátosságait, legerősebb törvényeit. Temetések és találkozások, árulások és menekülések, háromszögek és mindenféle bonyodalmak. Atombomba az éjszakában. Bodor Ádámnak a kései Beckettet idéző elbeszélései csavarokban és fordulatokban gazdag történetek, elképesztő nyitásokkal és a legváratlanabb végjátékokkal a véletlenek erejéről.” – olvasható a *Sehol* (Magvető Kiadó, 2019) fülszövegén.

A beszélgetés végén kisorsolásra kerül Bodor Ádám legújabb kötete, melyet a szerencsés nyertes dedikáltathat is a szerzővel.

Bencsik Orsolya (1985) író, az SZTE BTK Filozófia Tanszékének tudományos munkatársa.

AZ SZTE ZENEMŰVÉSZETI KARÁNAK GITÁRKONCERTJE

17:30

Rodrigo, Barrios, Tansman és Bach művei (előadják a SZEGO szólistái)

Gerald Garcia: *Kettősverseny F. Garcia Lorca témáira*

1. Anda jaleo

2. Nana

3. Los reyes

szólisták: Girán Péter és Bozsóki Gergely

A Szeged Guitar Orchestra (SZEGO) Pavlovits Dávid vezetésével alakult 2014-ben az SZTE ZMK végzős diákjaiból. Műsorukon a kora reneszánsztól napjaink zenéjéig minden előfordul, számos kortárs mű ősbemutatóját vállalták eddig.

Művészeti vezető: Girán Péter

Tagok: Bozsóki Gergely, Gaál István, Cserenyec Dóra, Hart Gábor, Kiss Bálint, Zoltai Döme, Vajtó Gergely, Várhelyi Balázs, Béres Enikő, Illyés Lóránt, Marics Tamás, Bodnár Balázs, Kőrös Tamás

20:00

FILMKLUB – KÖZÖNSÉGGEDVENC FILMMEL (A BTK HÖK SZERVEZÉSÉBEN)

május 8. szerda

Konferenciaterem (földszint)

AZ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PÁLYÁZAT KARI NYERTESEINEK TUDOMÁNYOS ELŐADÁSAI (elnököl: dr. Vajda Zoltán ifjúsági és külkapcsolati dékánhelyettes)

09:00

Berczeli-Nemcsényi Alex: Az európaiak szerepe a különböző társadalmi mozgalmakban a 19. századi Egyesült Államokban

Az Egyesült Államok a 19. század első felében dinamikus fejlődése miatt a „lehetőségek földjeként” jelent meg az európai bevándorlók számára. A korszakban több millió bevándorló érkezett az Óvilágból, s kutatásaim során részletesen foglalkozom a németekkel. A politikai és gazdasági változások miatt olyan kérdések merültek fel, amelyekre a központi kormányzat nem tudott választ találni. Így a problémák megoldására különböző társadalmi mozgalmak szerveződtek. Kutatásaimban elsősorban a munkásmozgalom, illetve az abolíciós mozgalom tevékenységét vizsgálom – különös tekintettel az amerikai állampolgárok és a német-amerikai bevándorlók kooperációjára.

A kutatás újszerűségét adja, hogy az Egyesült Államok és Európa közötti diplomáciai kapcsolatokról már számos munka jelent meg magyar nyelven, a különböző társadalmi mozgalmak, köztük az abolíciós mozgalom története kisebb hangsúlyt kapott a kutatásokban. Jelen előadásomban egy átfogó képet szeretnék adni az eddig elért eredményekről, valamint a feltárt forrásokról.

09:15

Brandl Gergely: A jogszerűség számos megítélése – Perjogi kérdések a nagy szegedi boszorkányper (1728-1729) esetében

A magyarországi boszorkányság történetének kutatása jelentős hagyományra tekint vissza, és az ismert, átfogóadatbázisok utolsó adatai szerint jelenleg többmint 2300 a mágiához és a boszorkánysághoz köthető különböző típusú bírósági eljárásnak a száma. Ezek az eljárások közül némileg kiemelkedik a nagy szegedi boszorkányper (1728-1729), amely nemcsak a legnagyobb hazai boszorkányper (a perbefogottak és halálra ítélték száma alapján), hanem egyike a legjobban dokumentált eseteknek is. Ezáltal megkérdőjelezhetetlen, hogy a 18. század első felének egyik legismertebb büntetőperévé vált. Előadásom a teljes kutatási terület egy szűk kérdését mutatja be röviden, így arra koncentrálok, hogyan vizsgálható egy történeti per esetében a jogszerűség és annak milyen megítélése lehet a korabeli környezetben. Így először röviden felvázolom, miért fontos górcső alá venni a korabeli eljárásjogi, jogforrástani és szokásjogi kérdéseket, majd a perek korabeli visszhangjának néhány esetét vizsgálom. Végül igyekszem magyarázattal szolgálni a „nagy per” jogszerűségének ellentmondásos megítélésére.

09:30

Csík Ádám Lajos: A Magyar Néphadsereg gépkocsizó lövész és harckocsizó csapatainak tevékenysége az 1968-as csehszlovák bevonulás során

Ez alkalommal az ÚNKP ösztöndíj pályázat keretében kutatott témámat szeretném bemutatni, amely a 1968-as csehszlovákiai bevonulás magyar katonai vonatkozásait vizsgálja. Kutatásom során arra összpontosítok, hogy a Magyar Néphadsereg gépkocsizó és harckocsi ezredei miként tudták végrehajtani a feladatukat, milyen tapasztalatokat szereztek, azokból milyen következtetéseket vontak le. Előadásomban a 8. Gépkocsizó Lövészadosztály iratanyaga alapján igyekszem rámutatni, hogy miképp is teljesítettek a Magyar Néphadsereg harcoló alakulatai, mekkora erőforrások mozgósítására volt szükség a feladat végrehajtásához.

09:45

Dávid Benjámin: A Nagy Háború emlékezete Békés megyében – A háborús emlékművek tükrében

Az I. világháborús harcok rendkívül magas emberáldozatot követeltek a szembenálló felektől. A háború során a férfi lakosság 18–50 év közötti katonai szolgálatra alkalmas korosztályának szinte minden tagja érintett volt. E korosztály tagjainak jelentős része a háború során elesett, megsebesült vagy hadifogságba került. Nagyon sokukat a halálukat követően nem tudták a családjuk, szeretteik körében végső nyugalomra helyezni.

A Hősök Emlékét Megőrző Országos Bizottságnak – mely már a világháború kitörését követő évben, 1915-ben megalakult – az volt a célja, hogy a háborúban elesett hősök emlékét méltóképpen megőrizzék. Ennek hatására az 1917-es VIII. törvénycikkben a háborúban a hazáért küzdő hősök emlékének megörökítéséről határoznak, majd 1924-ben az 1914/1918. évi világháború hősi halottjai emlékének megünnepléséről szóló törvénycikket fogadják el.

Előadásomban a levéltári források és a korabeli sajtó segítségével kívánom bemutatni, hogy miként és hogyan szervezték meg az emlékműállításokat Békés megyében az 1920-as években. A prezentációmban arra is kitérek, hogy az emlékművek miként képviselik a kollektív és az egyéni gyászt.

10:00

Farkas Mónika: Források nyomában – Mérlegen a szegedi várbörtön olasz foglyaival kapcsolatos levéltári kutatások jelenlegi eredményei

Témámban az 1833–48 között a szegedi várbörtönben raboskodott olasz foglyok sorsával foglalkozom. Ennek kapcsán hazai és olasz levéltárak vonatkozó forrásait tekintem át és rendszerezem. A három évvel ezelőtt megkezdett kutatómunka célja az volt, hogy olyan dokumentumokat tárjak fel, melyek a témát érintő fő, mai napig is tisztázatlan kérdést képesek megválaszolni: a szegedi várbörtönbe szállított olasz rabok politikai foglyok avagy köztörvényes bűnözők voltak-e. Kiemelném az olasz és a magyar szakirodalomban egyaránt érzékelhető bizonytalanságot és terminológiai problémát a foglyok jogi státuszát illetően, ami még inkább szükségessé teszi az olasz levéltári források feldolgozását. A kutatás természetéből fakad, hogy a felvázolt kérdéssel kapcsolatos iratokon túl feltártam számos olyan forrást is, melyek bár a jogi státusz

problémáját nem tisztázzák, mégis rendkívül fontosak, ugyanis az olasz foglyok jelenlétének a magyar és a szegedi lakosságra gyakorolt hatását ismerjük meg különböző szempontokból.

10:15

Kósa Maja: Történelemről alkotott nézetek vizsgálata feladatokon keresztül általános és középiskolás diákok körében

A kutatás célja egy olyan feladatsor kidolgozása és kipróbálása, amely általános és középiskolás diákok történelemmel kapcsolatos episztemológiai nézeteinek fejlettségét méri. Van Boxtel és Van Drie (2018) szerint a tudásra és annak keletkezésére vonatkozó, ún. episztemológiai nézetek alapvető mentális forrásai a történelemmel kapcsolatos következtetésnek. Duquette (2015) kutatásaiban igazolta, hogy a történelmi tudatosság fejlődése és a történelmi gondolkodás között szoros kapcsolat van. A kutatás elméleti hátterét ezen mentális konstrukciókra (a történelmi tudatosság, a történelmi gondolkodás és az episztemológiai nézetek közötti kapcsolatra) alapozva alakítottuk ki (Stoel et al., 2017; Duquette, 2015; Maggioni, VanSledright, & Alexander, 2009). A feladatsor Stoel és mtsai (2017) zárt, absztrakt állításokat tartalmazó adaptált kérdőíve alapján készült el. A Húsvét-sziget rejtélyeivel kapcsolatos 4 feladatban a diákoknak zárt és nyílt végű kérdésekre kellett válaszolniuk. A súlyozott feleletválasztó kérdésekhez (VanSledright, 2015 nyomán) tartozó válaszlehetőségeket az elméleti keretben meghatározott fejlettségi szintekkel összhangban és a kérdőív állításainak tartalomba ágyazásával alakítottuk ki. Az első, papíralapú pilot mérés során 157 5.-11. évfolyamos diák töltötte ki a feladatsort. Az előzetes elemzések során a varianciaanalízis kimutatta, hogy két feladat és az összpontszámok esetén szignifikáns különbség van az egyes évfolyamok között. Jellemzően a 6. évfolyamosok érték el a legmagasabb, míg a 8. évfolyamosok a legalacsonyabb eredményeket. Az előző év végi történelem osztályzattal egyik feladat és az összpontszámok esetében sem tapasztaltunk szignifikáns összefüggést. A kutatás relevanciáját jelzi, hogy eddigi szakirodalmi ismereteink alapján hazai viszonylatban egy kevésbé kutatott területről van szó. Jelenleg is folyamatban van egy újabb pilot mérés online felületen. A jövőbeli munka szempontjából nagyon biztató, hogy a vizsgálatokban résztvevő tanárok és diákok visszajelzései pozitívak voltak, érdekesnek és elgondolkodtatónak találták a feladatokat.

10:30

Lengyel Ádám: Harci kutatás-mentés a Balkánon 1999-ben

Bár az 1990-1991-es öbölháború során a szövetséges erőknek sikerült alacsony veszteségek mellett felszabadítani Kuvaitot Irak megszállása alól, a harci kutató-mentő (CSAR) alakulatok szempontjából azonban a hadjárat egyáltalán nem nevezhető sikertörténetnek. A végrehajtott bevetések elenyésző százalékában sikerült a célszemélyeket megmenteni, és sokszor még a sikeres akciókat is csak félsikerként könyvelhették el. Ennek a borzasztó teljesítménynek a fő oka azonban az elmaradott szervezési rendszerben és a parancsnokságok ilyen jellegű akciókkal szembeni ellenállásában keresendő. Előadásom során azt kívánom bemutatni, hogyan zajlott az Amerikai Egyesült Államok Különleges Erőinek, köztük a kutató-mentő akciók végrehajtásáért

felelős US Air Force Pararescue alakulatoknak a kitelepülése és az Egyesített Különleges Műveleti Parancsnokságba (JSOC) való betagozódása. Kitérek arra, hogy az ilyen jellegű akciókkal milyen módon számoltak – vagy épp nem számoltak – a Desert Shield és Desert Storm hadműveletek során, mik lehetnek az okai annak, hogy a tábornokok nem támogatták az ilyen jellegű akciókat. Előadásomat azzal zárom, hogy a legénységi állomány részéről, mind a Légierő, mind a Hadsereg, mind pedig a Haditengerészet szemszögébőlmi volt az általános vélekedés és hozzáállás a harci kutatás-mentéshez.

10:45

Szűcs Kata Ágnes: Árpádházi Szent Erzsébet életrajza Justus Lipsius életművében

A Diva Virgo Hallensis a németalföldi Halle városában történt mirákulumokat szedi jegyzékbe és adja ki, melyeket a városban található csodatévő Szűz Mária szobornak tulajdonítottak és a 14–15. századtól fogva regisztráltak. Lipsius a szobor eredetével kapcsolatban kitér Árpádházi Szent Erzsébet életrajzára és a dinasztikus szentkultuszok koraujkori jelentőségére is. Előadásom ezeket a magyar vonatkozásokat veszi sorra, melyek újabb adalékokat szolgáltathatnak Lipsius történelmi tájékozottságáról és nem utolsósorban a magyar szent koraujkori ikonográfiájával kapcsolatban is újszerű megállapításokat hozhatnak.

Másrészt a konfesszionizmus korának egy érdekes problémája került elő a többszörös konverziót végrehajtó humanista gondolkodó munkásságával kapcsolatban. A mű fogadtatása felekezetek szerint megoszlott. Tudunk a Diva Virgo Hallensis egy említésre méltó, 17. század végi angol fordításáról, amelynek felekezeti hovatartozása első pillantásra – illetve, a század elején készült fordítások tükrében legalábbis – megkérdőjelezhető. Előadásomban egyúttal kísérletet teszek e kérdés tisztázására.

Prezentációm tehát nagy vonalakban Justus Lipsius 1604-ben megjelent traktátusát, annak fogadtatást és a benne fellelhető magyar vonatkozásokat elemzi, nagy hangsúlyt fektetve Árpádházi Szent Erzsébet életrajzára.

11:00

Szünet

11:15

Bognár Renáta: A magyar anyanyelvű németül tanuló hallgatók szóképzési interferenciajelenségei

Kutatásom középpontjában a nyelvi szóképzési interferencia áll. Az interferencia nagyban befolyásolja a nyelvtanulást és nyelvtanítást, valamint a fordítást és tolmácsolást is – és különösen fontosnak tartom elsősorban azoknak a hibáknak a kiszűrését, melyek sokszor egy-egy szöveg félrefordítását eredményezik. E hibajelenségek ismeretében könnyebben felismerhetőek a hallgatók tipikus hibái és nehézségei, amelyeket később korrigálni lehet.

A szóképzési interferenciajelenségek kutatásával elsősorban a szóképzési hibákat szeretném kiszűrni.

Kutatásom során a jellegzetes hibák felkutatásához a készülőben lévő Dulko tanulói korpuszt használom, amely egy magyar anyanyelvű némettanulók szövegeit tartalmazó hibaannotált korpusz. A Dulko korpuszban meghatározott hibatípusok felkutatásával és azoknak szófaji csoportokba való sorolásával és osztályozásával végzem kutatásomat. Ezen kívül vizsgálom még a különböző szóképzési módokat és azok produktivitását mindkét nyelvben, valamint a vizsgálat során figyelembe veszem a hallgatók nyelvi tudásszintjét és azt, hogy tanulmányaik során mennyi időt töltöttek német nyelvterületen.

Eddigi munkám során a főneveket, igéket, melléneveket, igeneveket és határozószókat vizsgáltam. A korpusz szövegeinek eddigi vizsgálatai alapján megállapítható, hogy a legtöbb hiba a főnévképzés során adódik, míg a legkevésbé érintett terület a határozószók.

11:30

Gules Christiana: A *Neues Pester Journal* c. napilap 1890 és 1914

között megjelent nyári hétköznapi tematikájú tárcaszövegeinek narratívái

A századfordulón a mainstream hétköznapi, szórakoztató „gyorsirodalom” mintapéldája volt a tárcairodalom. Ez a zsurnalisztikai környezetben megjelent poétikus anyag értékes szépirodalmi és kulturális ízlésvilágot rejt magában. Széles skálát vonultat fel a korabeli középszerű vagy éppen szenzációs sajtótémák, ugyanakkor a rövidebb novellák, anekdoták és színikritikák sokaságából. Az előadás célja megfogalmazni azokat a kérdéseket, problémákat, amelyek egy ilyen változékony és eklektikus anyag tudományos feltárása során felvetődnek. Az elemzést motiváló hipotézis azon a feltételezésen nyugszik, mely szerint a napilap valamennyi tárcájában a korabeli polgári kollektív identitásnak egy lehetséges olvasata fedezhető fel. Ezt egy alapkutatás keretein belül igyekszem alátámasztani. A *Neues Pester Journal* (1870–1925) egy szórányosan feldolgozott, német nyelvű budapesti napilap, amely a maga korában a pesti olvasóközönség körében hasonlóan ismert volt, mint a világhírű *Pester Lloyd*. A kutatás különböző korlátozásokba ütközve csak egy bizonyos szegmensre koncentrált: kifejezetten a nyári időszakban megjelent, nyári tematikájú cikkekkel foglalkozik. A tárcák tematikus elemzése, a korabeli nyári kultúrára vonatkozó szövegrészek vizsgálata során alapvetően rekonstruálható a korabeli napi aktualitású polgári önábrázolás. Másrészt a tárca hibrid jellege alapvetően abból adódik, hogy egyszerre értünk alatta konkrét műfajt és sajátos, több műfajt magába foglaló médiumot is. Az előadás fő kérdésfelvetése tehát az, mennyiben sikerült az irodalomtudománynak megfogalmazni a tárca-műfaj jellegzetességeit, mennyiben fedezhető fel konszenzus a *Neues Pester Journal* tárcák műfajspecifikus vonásaiban az eddig kidolgozott formai és tartalmi ismérvekkel.

11:45

Must Anita: Non-invazív neuromodulátoros technikák és

virtuálisvalóság-módszerek alkalmazása kognitív és affektív zavarokban

A mindennapi funkcióinkban a kognitív mechanizmusok szerepe vitathatatlan. A kognitív folyamatok a mindennapok részei – erre hosszan sorolhatnánk a példákat: „mit kell vennem a boltban, melyik út a legrövidebb, milyen ruhát vegyek magamra ebben az időjárásban” – meghatározva az

egyén szubjektív és objektív életminőségét, szociális létét. A kognitív működések érintettsége depressziós zavarokban és post-stroke állapotokban is számottevő. A non-invazív neuromodulátoros technikák, így a transzkraniális mágneses stimuláció (TMS) és az egyenáram ingerlés (tDCS) ígéretes módszereknek tűnnek úgy a hangulatzavar kezelésében, mint a kognitív funkciók javításában. Kutatásunkban ezen technikákat igyekszünk ötvözni virtuálisvalóság- módszerekkel post-stroke kognitív és affektív rehabilitáció céljából. A páciensek affektív tüneteinek mérését, valamint komplex kognitív tesztelését a tíz ülésben zajló neuromodulátoros ingerlés előtt és után is végezzük. Reményeink szerint módszertani újításaink és kutatási eredményeink hasznosíthatók lesznek affektív terápia és kognitív rehabilitáció céljából.

12:00

Resócki Rolland: A Tisza bácskai és bánáti oldalának tradicionális táncélete

Vajdaság Szerbia északi, Magyarországgal határos, részben magyarok által lakott területe. Etnikai összetétele rendkívül változatos: a régió lakosságának egyharmadát számos különböző etnikai csoport teszi ki. Három nagy folyója, a Duna, a Tisza és a Száva három földrajzi egységre osztja a tartományt: Bácskára, Bánátra (Bánságra) és Szerémségre. Vajdaság magyarok által lakott területe három táncdialektológiai egységre osztható: a Dél-Duna mentére, az Al-dunai székelyek lakta területekre és a Tisza mentére.

Sokéves önkéntes gyűjtőmunka és archívumi kutatás eredményeként 2016-ban a Népművészet Ifjú Mestere díj pályázatra készült el az első tanulmányom, összegezve az addigi kutatási eredményeket. 2018-ban a Vajdasági Magyar Folklorközpont kiadott egy tanulmánykötetet, a Népművészet Ifjú Mesterei Vajdaságban címmel, ebben a kiadványban jelent meg az első publikációm, melyben értekeztem a Tisza mente hagyományos táncairól. A helyi értékekhez ragaszkodó táncoktatóként vizsgálódásom egyik fő céljának saját vidékem táncos hagyományainak megtanulását, használatba vételét és visszatanítását tartom a legfontosabbnak. Nem utolsósorban pedig a kutatómunkámmal szeretnék hozzájárulni a magyar néptánc hagyományokról eddig megszerzett ismereteink bővítéséhez.

Előadásom a vajdasági Tisza mente tradicionális tánc kultúrájának kutatástörténetét, tánc típusait és táncéletét igyekszik bemutatni. Általános képet ad a jeles napokhoz, az emberi élet fordulóihoz, munkavégzéshez kapcsolódó táncalkalmakról, ezek táncilleméről, a tánc tanulás módjáról, a kiáltott rigmusok használatáról, valamint a tánc zenei kíséretéről.

12:15

Schirm Anita: A diskurzusjelölők és a szövegtípusok kapcsolata

A diskurzusjelölőket (a hát, szóval, tulajdonképpen, stb. elemeket) a laikus nyelvhasználók még napjainkban is funkció nélküli, fölösleges töltelék szavaknak tartják. A diskurzusjelölők azonban számos szerepet képesek betölteni. Részt vesznek például a szöveg kohéziójának és koherenciájának a létrehozásában és fenntartásában, továbbá attitűdjelző és interakciós funkciójuk is van (Hovy 1995, Maschler-Schiffrin 2015). Az előadás különféle szövegtípusokból származó példák segítségével azt mutatja be, hogy a diskurzusjelölők magfunkcióján (Bell 1998) kívül a

szövegtípusok prototipikus tulajdonságai hogyan határozzák meg, hogy mely diskurzusjelölők milyen arányban és milyen szerepkörben jelenhetnek meg egy adott szövegben. A szövegtípusok jellemzői közül a szöveg formalitása (formális / informális), tervezettség (spontán / tervezett) és szuperstruktúrája (érvelő / leíró / elbeszélő / értékelő) a legmeghatározóbb (Halliday-Hasan 1976, Balázs 1985). Ám figyelembe kell még venni a diskurzusjelölőt használó személynek a kommunikációban betöltött szerepét és a megnyilatkozásának a célját is. Továbbá számolni kell a szövegtípusok keveredésével és a szövegfajta átalakulásával is.

12:30

Takács Nikolett: Tanulás az élethosszig tartó tanulás szemléletében – kvalitatív kutatási eredmények óvodapedagógusok és tanítók tanulásképéről

A globalizáció okozta új oktatási kihívások következményeképp az élethosszig tartó tanulás fogalma alapjaiban reformálta meg a 21. századi oktatási rendszereket. Az új paradigma megjelenésével számos nemzetközi és hazai dokumentum született a gyakorlati megvalósítás segítésére az új szemléletben (United Nations, 2015; European Commission, 2001; NAT, 2012; ONOAP, 2012; EMMI, 2012). A gyermekek élethosszig tartó tanulását megalapozó időszakban a pedagógusnak mint példaképnek is fontos szerepe van a gyermekek későbbi tanulási motivációjának alakulásában. Ebben pedig nemcsak az általuk közvetített tudás, de saját attitűdjeik, motivációik is meghatározóak (Lerikkanen, 2012; Sági, 2011). Érdemes szemügyre venni, hogy hogyan gondolkodnak a pedagógusok az óvodai és általános iskolai tanulásról.

Hogy feltérképezem az óvodapedagógusok és tanítók (N=98) tanulásról alkotott nézeteit, egy kvalitatív asszociációs módszert hívtam segítségül. Egy online kérdőíves felmérés keretében a résztvevőknek két nyitott mondatot kellett 3-3 szóasszociációval befejezniük a témában: (1) Szerintem a tanulás az óvodában ..., (2) Szerintem a tanulás az 1-2. osztályban... Az adatok elemzéséhez a Verges-féle asszociációs módszert alkalmaztam (Sándor, 2009; Verges, 1994). Induktív kvalitatív kutatási stratégiát a következő kutatási kérdésekre építettem fel: Melyek a (A) különbségek és (B) azonosságok az óvodai és általános iskolai tanulásról alkotott nézetek között a válaszadók alapján?

A válaszokat következő kritériumok szerint elemeztem: diverzitás (D), ritkasági index (Ri), rang-átlag (Ar) és gyakoriság (f). Az eredmények rámutattak, hogy a pedagógusok általános vélekedése a tanulásról óvodában és iskolában több ponton is különbségeket mutat. Diverzitás tekintetében az általános iskolai tanulásról alkotott vélemények emelkedtek ki (D=0,55) szemben az óvodával kapcsolatos asszociációkkal (D=0,367). Hasonló különbségek érzékelhetőek a ritkasági index alakulásában is (Rik=0,05, Rip=0,18). A Verges-féle asszociációs mátrix elkészítését követően megfigyelhető, hogy a négy kialakult negyedben számos azonosság található a két asszociációs területen. Ilyen a „játék” mint tanulási forma, a „megtapasztaláson keresztül történő tanulás” a központi magban, illetve számos egyéb kifejezés a perifériákon (összesen 14 egyező item a teljes mintán).

Az asszociációkat (36 az óvodai és 54 az általános iskolai tanúlással kapcsolatban) három

dimenzió mentén csoportosítottam: a) érzelmi töltet: pozitív, negatív; b) pedagógiai: módszertani, tartalmi; c) attitűdök: affektív, kognitív, konatív. Az eredmények alapján láthatjuk, hogy az iskolai tanulással kapcsolatban általánosan több a negatív tartalmú asszociáció ($f=45$, $Ar=2,8$) mint az óvodai tanulással kapcsolatban ($f=6$, $Ar=2,35$). Ez utóbbi esetében ugyanakkor a pedagógusok inkább tartalmi elemeket emeltek ki, magasabb rangátlaggal, (1,99), míg az iskolai tanulásról inkább a tanulás kognitív elemei kerültek előtérbe (1,8).

Összességében tehát látható, hogy az óvodai és 1-2. osztályos tanulással kapcsolatban számos ponton található egyezés a megkérdezettek alapján (pl.: a játék, megtapasztaltatás élménye, valamint a gyermeki kíváncsiságra építés fontossága), a formális tanulási formákban megjelenő néhány jelentős különbség azonban arra enged következtetni, hogy érdemes foglalkozni az óvodai és általános iskolai tanulás értelmezéseivel a pedagógusok körében.

12:45

Varga Marianna: A magyar bírósági tanúmeghallgatási taktikák komplex vizsgálata

Előadásomban bírósági tanúmeghallgatási módszereket mutatok be interdiszciplináris megközelítésben.

A hatékony bírósági kommunikáció feltárásában lényeges szerepet töltenek be a nyelvészeti vizsgálatok, hiszen a jogi fogalmak, a szakszavak, a tanúkhöz intézett kérdések, a tanúvalomások és maga a tárgyalásvezetés is egyaránt a nyelv útján fejezhető ki. A nyelvi kifejezések azonban elválaszthatatlanok a nyelvet használóktól. A beszélők valódi céljai és szándékai ugyanis nem mindig látszanak önmagukban a nyelvi kifejezésekből, ezekre következtetni szükséges a nyelvi formák és a kontextus interakciójából, a fizikai kontextust, a szociális kontextust és a háttérismereteket is figyelembe véve. A mögöttes szándékok, stratégiák és célok kiderítéséhez a pragmatika eszköztárára van szükség. A nyelvhasználatot befolyásoló egyéb tényezők (mint pl. az egyének személyiségjegyei) a pszichológia tudományterületébe tartoznak. Mivel a személyiségjegyek nyomot hagynak a nyelvhasználatban, a pszichológia és a pragmatika módszereit célszerű ötvözni e tekintetben. A nyelvtudomány és pszichológia mellett a jogtudomány szerepe is kulcsfontosságú, hiszen a bírósági nyelvhasználatot mindig az adott jogrendszer és az adott (szak)nyelv sajátosságainak figyelembe vételével szükséges vizsgálni.

Auditorium Maximum (II. emelet)

13:00

BEMUTATKOZIK AZ AKADÉMIAI KIADÓ: KIADVÁNYOK, PUBLIKÁCIÓS
LEHETŐSÉGEK, DIGITÁLIS TUDÁSTÁRAK

KÖNYVMOLYKÉPZŐ KIADÓ PROGRAMJA

14:00

Miért szeretjük az iskolaregényeket – pláne, ha még szerelmesek is?
Róbert Katalin *Szelídíts meg* című ifjúsági regénye kapcsán a szerzővel
dr. Papp-Zipernovszky Orsolya beszélget.

Róbert Katalin (1986) prózáival többször is részt vett Sárváron a Diákírók, Diákköltők Országos Középiskolai Pályázatán, ahol 2002-ben bronzminősítést ért el. 2009-ben az Aranyvackor meseíró pályázaton több száz nevező közül a legjobb harminc közé került. 2013-ban részt vett a II. Aranymosás irodalmi pályázaton, amelyben a nyertesek közé került. Szerkesztő és íróiskolai oktató, imád szép pillanatokot fotózni, van két macskája, gyakran dolgozik kávéházakban, rendszeresen sportol.

„Róka kilencedikes lány, és nem akar mást, mint rajzolni, pusztítani az ellenséget a kedvenc számítógépes játékában, és nem törődni azzal, hogy frissen elvált szülei még mindig felette csatároznak. Az új osztálytársai az idegeire mennek, ráadásul a tanárok a nyakába varrják Kisherceget, ezt a bosszantóan tökéletes tizenegyediket is, hogy korrepetálja matekból.

Róka mindent megtesz, hogy elijessze a fiút, de az nem hagyja magát, és lassan egyre közelebb kerülnek egymáshoz. Csakhogy tavaly történt valami, amiről eddig nem beszélt senkinek...

Kisherceg kitűnő tanuló, próbál megfelelni a szüleinek, és a barátnőjének, Rozannának, és eddig minden akadályt tökéletesen vett, ám most úgy érzi, elakadt az élete. Nem elég, hogy fogalma sincs, mihez kezdjen az érettségi után, még korrepetálnia is kell a bukásra álló Rókát.

A lány ellenséges, arcpirítóan szabad szájú, és mindent elkövet, hogy a fiú kudarcot valljon...

Mire elég heti egy különös óra? Képesek lesznek meglátni a szívükkel azt, ami a szemnek láthatatlan?

Merülj el a történetben és hagyd, hogy a te szívedhez is szóljon Róka és a Kisherceg új, mai üzenete.” – olvasható a *Szelídíts meg* (Könyvmolyképző Kiadó, 2017) fülszövegén.

Papp-Zipernovszky Orsolya az SZTE BTK Klinikai-, Egészség- és Személyiségpszichológiai Tanszékének adjunktusa.

VILÁGKÉP

- 15:00 Szeged nyelvi és kulturális intézeteinek kaleidoszkópja (Alliance Française, American Corner, Nemzetiségek Háza, Szegedi Román Kulturális Intézet, SZTE Frankofón Egyetemi Központ)
- 16:30 Görög táncház a Nemzetiségek Háza szervezésében és a világ táncai a Choreomundus hallgatóival
- Jártál már Dél-Amerikában, Afrikában vagy Ázsiában? Utazd körbe a világot táncokkal! A Choreomundus nemzetközi tánckutató mesterképzés tagjai a világ minden tájáról érkeznek, hogy a BTK-n tánckutatást tanuljanak. Rövid workshop keretében ízelítőt adnak tradicionális táncaikból – kóstolj bele a különféle érdekes kultúrákba! A workshop angolul zajlik majd, de bárkit szívesen látunk, hiszen a tánc nyelve nemzetközi!

Grand Café Art Mozi és Kávézó (6720 Szeged, Deák Ferenc utca 18.)

HUCKLEBERRY GUYS-KONCERT + HUMPPA PARTY

20:30 Humppa warmUp nyereményakciós játék

22:30 Huckleberry Guys-koncert

Az utczenekarként és színpadon is átütő erővel megszólaló banda humoros, improvizatív műsoraiban a delta blues, a hill country blues, a juke joint klubok hangulatát idézi meg.

A Közép-Európa szerte koncertező szegedi zenekart az elmúlt években nagy siker fogadta többek közt Little G. Weevil, a Ferenczi György és a Rackajam, a Ripoff Raskolnikov Band, a Pribojszki Mátyás Band, a Borsodi Blues Collective előzenekaraként. 2017-ben szerepet kaptak a szegedi Kisszínházban színpadra kerülő Csehov-darabban, a *Ványa bácsiban*. 2018-ban közös turnén vettek részt a Ripoff Raskolnikov Banddel.

Az egyedi zenekari felszerelés, a bőrröndből készített lábdob, a szájharmonika hangosítására használt fémtölcsér vagy az „iskolai hangszórókból” épített Tesla Bassman erősítő igazán izgalmas színpadképet teremt a banda humoros, improvizatív műsoraihoz.

A delta blues, a hill country blues, a juke joint klubok hangulatát megidéző zenekartól hallhatunk többek közt Hound Dog Taylor, Seasick Steve, RL Burnside, John Lee Hooker, Gary Clarc Jr., Sonny Boy Williamson II átgondolásokat.

A zenekar tagjai:

Balogh Ede Farkas - bőrrönd dobcucc

Balogh Gyula - ének, gitár

Prekop Győző - szájharmonika

23:30 Humppa ugraburga (DJ Rat és Boba42)

Folyamatos programok

Könyvmustra: a BTK oktatóinak az elmúlt évben megjelent kötetei, a kar folyóiratai, tanszéki kiadványai

BTK főépület, II. emelet

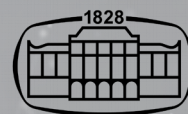
A Kreatív Könyvtárosok Társasága könyvcseré-programja

BTK főépület, földszint

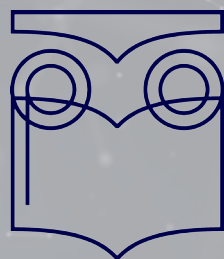
PARTNEREK ÉS TÁMOGATÓK

Könyvmolyképző Kiadó

AKADÉMIAI KIADÓ

SZTE
BTK

Alliance Française
Szeged

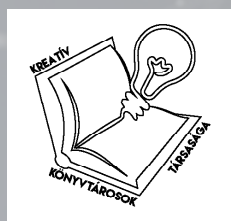

American Corner
SZEGED

CHOREOMUNDUS

Institutul Cultural Român
Román Kulturális Intézet
Romanian Cultural Institute

CENTRE UNIVERSITAIRE
FRANCOPHONE
UNIVERSITÉ DE SZEGED

A BÖLCSESZFESZT 2. AZ SZTE EGYETEMI TAVASZ TÁRSRENDEZVÉNYE.